

5 Emília Rigová, performance v rámci vernisáže výstavy Revive/Purano Hangos, Artivist Lab, Praha 2020, foto: Adam Sochorec.

KNIHOVNA DESIGNU V DOBĚ

PANDEMIE:

KRÁSNÁ JIZBA 1927–1948 / DESIGN

PRO DEMOKRACII, DESIGN BY

ACCIDENT / FOR A NEW HISTORY

OF DESIGN, THE TERRAFORMING,

SPECULATIVE EVERYTHING,

ALTERNATÍVNA SLOVENSKÁ GRAFIKA,

ANDREJ, OBRAZ / RÁM / PRIESTOR

1 MAREN KARLSON

2 JIŘÍ PROCHÁZKA

3 OVERVIEW FACT

4 MICHAL KINDERNAY

5 EMÍLIA RIGOVÁ

6 O ČEM MLUVÍME, KDYŽ MLUVÍME

O RODINĚ

7 DALIBOR BAČA

8 ANDRÁS CSÉFALVAY

9 TRNAVSKÍ TYPOGRAFI

10 PETER KORČEK – TICHÉ MESTO

11 EKOLÓGIA KRAJÍN DUCHOV

1 <http://25fps.cz/2020/quick-view-jiri-prochazka/>

2 FLUSSER, Vilém. *Za filosofi fotografie*. Vyd. 2., upr. Překlad Josef Kosek, Božena Koseková. Praha: Fra, 2013, 103 s. Vizualní teorie. ISBN 978-80-86603-79-7., s. 37.

4 Michal Kindernay
Galerie Jelení, Praha
Tereza Záchová

Týmová práce. Tak bychom mohli na první pohled vnímat záměr vzniku poslední výstavy Michala Kindernaye. Kromě toho, že na představovaném časosběrném zvukovém materiálu pracoval spolu se Sárrou Vybíralovou, textem jej na výstavě kurátorované Gabriellou Kotíkovou uvádí Mariana Serranová. Tato početná spolupráce se nadto neomezila pouze na lidské subjekty, ale zapojila také „neživou“ složku přírody a času.

Kindernaye jako autora charakterizují různé interaktivní aplikace, ať již využívající různé sensorické vstupy, nebo sensorické zvuky. Přesnější by však bylo vyzdvihnout jeho audiovizuální instalace, které implementují oblast umění, technologie a vědy dohromady. Je to také jeden z mála tvůrců, kteří systematicky a dlouhodobě reflektují problematiku environmentálních otázek u nás. V nedávné době na sebe upozornil například projektem *Heliofilie*, který zobrazoval sekvence obrazu počasí jednoho daného měsíce.

Co však sděluje aktuální *Calendarium Cæli MMXIX*? Jedná se o abstraktní vizuální formu projekce, převážně laděnou do modrých tónů. Občas v obraze můžete rozeznat jasně rozkvetlé sakury (tedy pokud obraz divák sleduje pečlivě), které se objevují ve vertikálních pásčích za sebou. Časosběrný projekt se zaznamenával po dobu jednoho solárního roku v syntéze 24 hodin po dobu 12 měsíců dohromady 365 dnů. Vertikální schéma znázorňuje sekvenci snímků oblohy. Vedle promítaného obrazu je pak umístěn starý vytáčený telefon, ze kterého se poměrně nahlas linou jednotlivé „historiky“ nahodilých činností z daného roku od různých osob – tedy jejich hlasů. Tento moment považují za „moment pnutí“ – objektivní vizuální schéma, které je prakticky nečinné, se dostává do rozporu se subjektivně laděným, neřazeným pocitovým záznamem zvuku. Objektívni a subjektivni proces tak autor klade jako paralelu k času

cyklickému a času astronomickému. Prostor galerie můžeme tedy považovat za obzor, který staví diváka doprostřed a vy pak celou situaci sledujete jakoby sesohra. Že lze vše v nepatrné míře přirovnat k existenci člověka na Zemi, můžeme shrnout i slovy Mircea Eliadeho: „Přestože je naše bytí prostorově a časově omezené, překračujeme přírodní dění poznáním a svobodou.“

5 Emília Rigová
Artivist Lab, Praha
Natálie Drtinová

Pražská galerie Artivist Lab, sídlící v Kampusu Hybernská a vedená umělkyní, kurátorkou a aktivistkou Tamarou Moyzes, představila začátkem června projekt *Revive/Purano Hangos* (Oživení starých hlasů) umělkyně Emílie Rigové. Ta na tomto projektu začala pracovat již při své umělecké rezidenci v New Yorku dva roky nazpět, a ani po vernisáži ho nelze zdaleka označit za dokončený. *Revive/Purano Hangos* je totiž projekt procesuální, nabývající na objemu s každým zúčastněným návštěvníkem a návštěvnicí, jejichž pokusy o zreprodukování zapomenuté romské písně *Aven, aven, ó žandára* (Policajti nás pochytili) jsou zaznamenány a uloženy do archivu projektu.

Středobodem výstavy je mechanizované pianino s notami, které stále dokola hraje jednu sloku této písně. Právě starý notový zápis písně, která se vždy hrála podle sluchu a jejíž tradiční grafický evropský zápis neodráží její rytmus, a tudíž ani její podstatu, bylo to jediné, co se z ní dochovalo. Verše: „Policajti nás pochytili, aby všechny ostříhali. Nestříhejte mě dohola, jááj, radši půjdu do tábora!“ pocházejí z doby druhé světové války a spolu s ostrými zvuky strojeku na pianu mrazivě připomínají mechanizovanou genocidu většiny místní romské populace. Výzva gádžům, tedy lidem z většinové bílé společnosti, aby píseň oživilí zpíváním těchto slov, představuje silné a symbolickým významem nabitě gesto. Připomíná, že jsme tuto událost jako národ stále neuctili, ale ani jsme ji naplno neuznali. Na to poukazuje i v rohu galerie stojící mramorová deska, do které je zmiňovaná sloka vytesána, zanesená kamenným prachem. Vedle ní odložené dláto apel směrem ke gádžům ještě podtrhuje.

Pokud Emília Rigová tento svůj

projekt někdy označí za dokončený, ani v takovém případě není znovunalézání romské kultury a uctění památky obětí romského holocaustu něco, co by bylo možné dovést do konce – zvláště proto, že tento proces ještě ani pořádně nezačal.

6 O čem mluvíme, když mluvíme o rodině
Dům umění Ústí nad Labem
Barbora Hájková

V názvu výstavy nastíněná otázka otevírá různé roviny tématu rodinných vztahů, o kterých lze přemýšlet jak v osobním, tak ve společenském kontextu. Výstavní projekt připravila během uplynulého semestru Maro Hajrapetjan pod vedením Michala Kolečka v rámci Kurátorského workshopu na Fakultě umění a designu. Ke spolupráci přizvala především umělce s vazbami k ústecké vizuální scéně. Zařazeno je zde však i video mezinárodně uznávané Anny Daučíkové nebo skupiny Matky a Otcové.

Prezentovaná díla představují vesměs osobní až intimní zpověď umělců týkající se jejich vlastních prožitků – práce absolventů Fakulty umění a designu Miroslava Haška a Sylvie Francové dokonce zobrazují členy vlastní rodiny. Dany Vigil pomocí narace reflektuje vzpomínky rodičů na jejich svatební den. V případě díla Lenky Klodové vnímáme zpovědi oslovených (pro návštěvníka však anonymních) osob, které se vyjadřovaly ke vzpomínkám a pocitům doprovázejícím jejich rozvod. Abstrahovaná prostorová textilní instalace Markéty Oplištilové nenesou znaky konkrétních událostí, každopádně umožňuje návštěvníkovi faktický prostor k zamyšlení nad vlastním prožíváním v rodinných vazbách. Za výrazný moment projektu považují odhalení intervenující sochy *Právo na lásku* vytvořené skupinou Matky a Otcové. Výstava se posouvá mimo stěny galerie a vybírá si velice vhodný veřejný prostor k jejímu rozšíření. Matky a Otcové reflektují normalizační dílo *Rodina* Ivana Záleského umístěné v atriu Magistrátu města Ústí nad Labem. Umělci sarkasticky komentují vliv státního aparátu na základní společenskou jednotku – nukleární rodinu – vytvořením dalších dvou figur, které reprezentují úředníky nebo právníky. Magistrát si tak pravděpodobně nevědomky kálí do vlastního hnízda. Navíc v kontextu lokace Domu umění působí téma rodiny

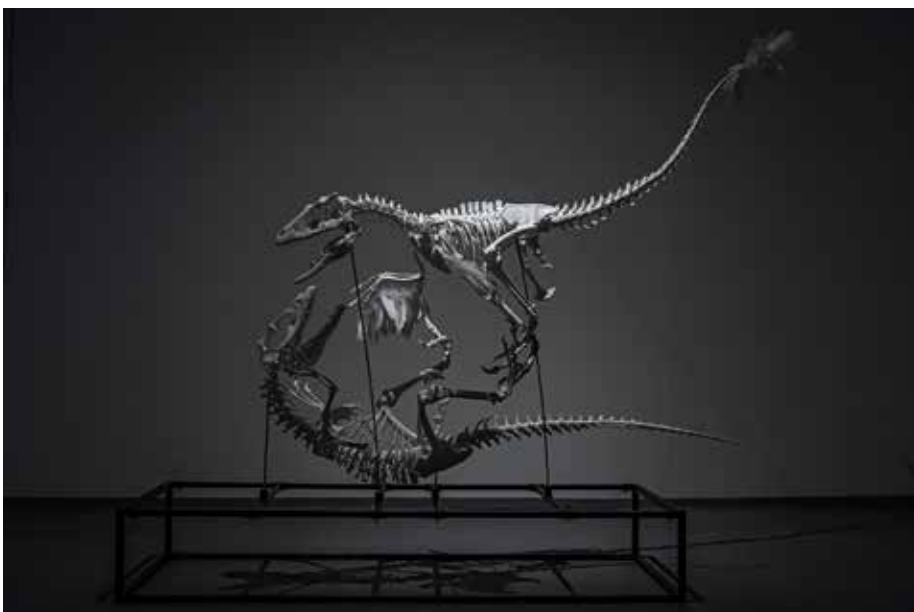
5 Emília Rigová, pohled do instalace výstavy, Artivist Lab, Praha 2020, foto: Tamara Moyzes.

6 Markéta Oplištilová, *Jádro*, 2020, Dům umění Ústí nad Labem, foto: Jiří Dvořák.

7 Dalibor Bača, *Za kulisou*, 2020, Galerie moderního umění, Hradec Králové, foto: Zoran Ujević.

8 András Cséfalvay, *Triumph of Feathers*, 3d print, PLA, 2,60 m, SODA Gallery, Bratislava, foto: Adam Šakový.